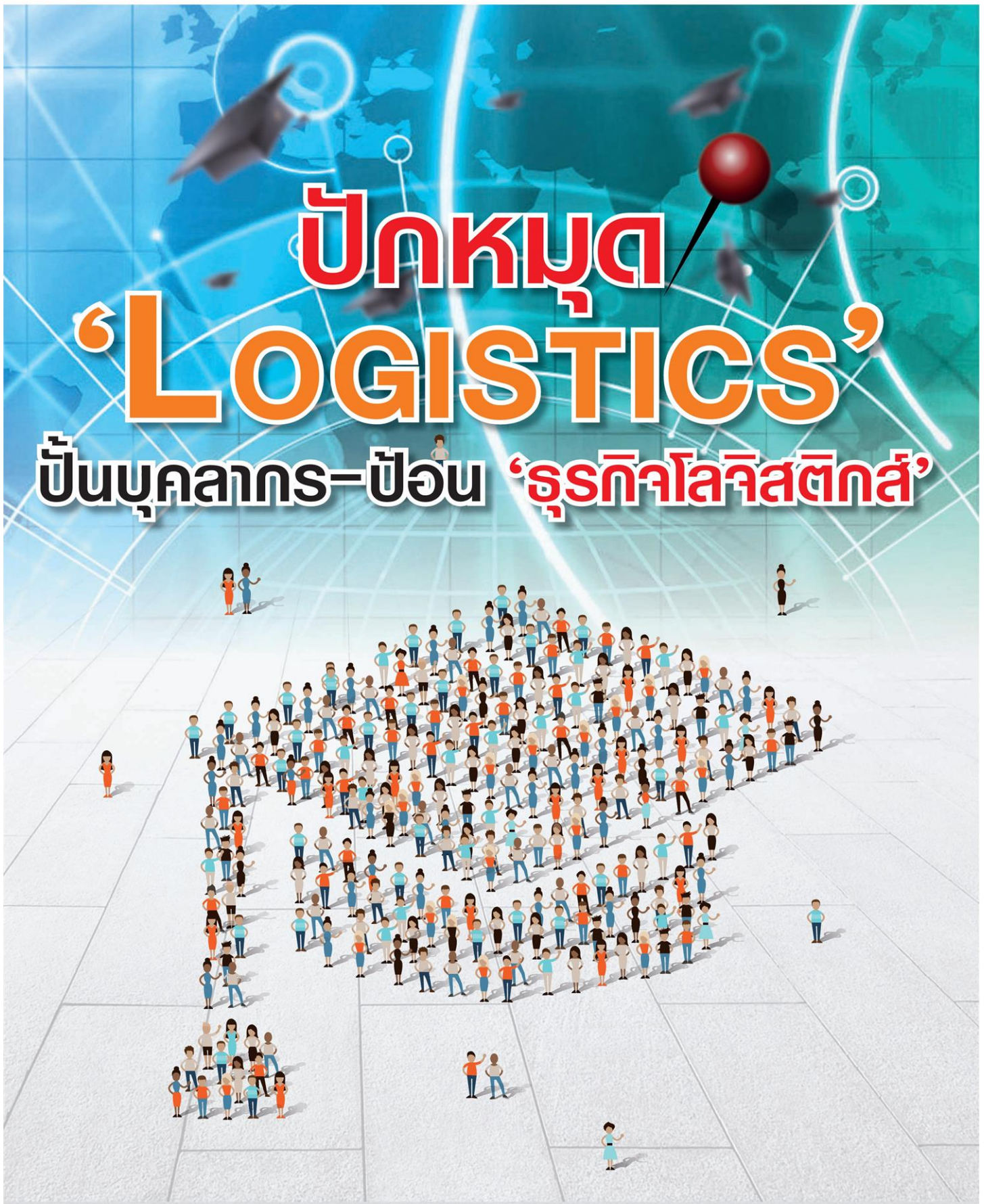

ปักหมุด! 'Logistics'

บั่นบุคลากร-ป้อน 'ธุรกิจโลจิสติกส์'

ในยุคที่ธุรกิจมีการแข่งขันสูง ต้องยอมรับว่ากระบวนการด้านโลจิสติกส์ มีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ เปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้ธุรกิจมีความคล่องตัว ปัจจุบันมีกำลังแรงงานด้านโลจิสติกส์กว่า 2 ล้านคน แต่ตลาดก็ยังคงมีความต้องการแรงงานในสาขานี้อยู่เป็นจำนวนมาก

ในส่วนของอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน ได้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดให้อุตสาหกรรมนี้เป็น 1 ใน 10 อุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายที่ต้องมีการพัฒนาตามนโยบาย New Engine of Growth พร้อมกับมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2556-2560) ที่มียุทธศาสตร์ในการปรับปรุงระบบการพัฒนาและจัดการกำลังคน เพื่อสนับสนุนการสร้างความเป็นมืออาชีพให้กับบุคลากรโลจิสติกส์

การผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองต่อธุรกิจต่างๆ และอุตสาหกรรมโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จึงเป็นหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษา ทั้งในระดับวิชาชีพ ปริญญาตรี ปริญญาโท และระดับปริญญาเอก ซึ่งความต้องการของของบุคลากรแต่ละระดับก็มีความแตกต่างกันไป

แม้ว่าปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้เปิดการเรียนการสอนทางด้านโลจิสติกส์เพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการด้านบุคลากรที่ขาดแคลน แต่ก็ยังไม่เพียงพออีกทั้งในแง่ของคุณภาพของบุคลากร

ความต้องการบุคลากร
ด้านโลจิสติกส์ในอีก 5 ปีข้างหน้า

จำนวนบุคลากรด้านโลจิสติกส์
ที่สถาบันการศึกษาในประเทศไทยสามารถ
ผลิตได้ในอีก 5 ปีข้างหน้า

ที่มา : กองทุนศาสตร์และเครือข่ายพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ที่จบการศึกษาออกมานั้นยังถือได้ว่ายังไม่สอดคล้องกับกับความต้องการของผู้ประกอบการ

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและการสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ สถาบันการศึกษายังคงมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มบุคลากรด้านโลจิสติกส์ ให้มีทักษะมากยิ่งขึ้นก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน และควรมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาให้มากยิ่งขึ้นใน

การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางด้านโลจิสติกส์ของประเทศ

ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า การแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานด้านโลจิสติกส์นั้น ต้องให้ความสำคัญกับแรงงานทั้งกลุ่มบริหารจัดการและแรงงานกลุ่มปฏิบัติการควบคู่กันไป จึงจะส่งผลให้ประเทศไทยมีแรงงานอย่างเพียงพอ และสามารถบรรลุเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งของอาเซียนตามที่ตั้งไว้ สำหรับแรงงานกลุ่มบริหารจัดการนั้น ปัญหา

การขาดแคลนแรงงานจะเป็นไปในระยะเวลาดังนี้ เนื่องจาก สถาบันการศึกษาได้เร่งผลิตแรงงานออกสู่ตลาดในรูปแบบการรับสมัครนักศึกษาเพิ่มขึ้น และเปิดหลักสูตรสาขาโลจิสติกส์และสาขาที่เกี่ยวข้องใหม่ๆ เพิ่มเติม รวมถึงแรงงานที่ขาดแคลนยังสามารถทดแทนได้ด้วยแรงงานที่จบการศึกษาในสาขาอื่น และแรงงานที่ย้ายจากสาขางานด้านอื่นเข้าสู่สาขางานด้านโลจิสติกส์ได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาความต้องการแรงงานด้านโลจิสติกส์ในระยะยาว

เพื่อป้องกันภาวะแรงงานล้นตลาด โดยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานกลุ่มบริหารจัดการ มีดังนี้

- **เปิดหลักสูตรการศึกษาสาขาโลจิสติกส์และสาขาที่เกี่ยวข้องในระยะสั้น** : สถาบันการศึกษาควรเปิดหลักสูตรการศึกษาสาขาโลจิสติกส์และสาขาที่เกี่ยวข้องในระยะสั้น เพื่อสนับสนุนแรงงานกลุ่มแรงงานที่จบการศึกษาในสาขาอื่นและแรงงานที่ย้ายจากสาขาอื่นด้านอื่นเข้าสู่สาขาทางด้านโลจิสติกส์ ให้มีความรู้เกี่ยวกับสาขาโลจิสติกส์ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปปฏิบัติงานได้ทันที

- **ผลิตแรงงานเพื่อรองรับ AEC** : แรงงานกลุ่มบริหารจัดการต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานด้านโลจิสติกส์ในระดับอาเซียนได้ สถาบันการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการสอดแทรกเนื้อหาความรู้ด้านโลจิสติกส์ในบริบทอาเซียนไว้ในหลักสูตรการศึกษา ในขณะเดียวกันอาจมีการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติเพิ่มเติม เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักศึกษาในประเทศและนักศึกษาต่างชาติที่มีความสนใจ

- **ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านโลจิสติกส์ที่สามารถนำไปปฏิบัติงานได้ในเชิงธุรกิจ** : สถาบันการศึกษาควรสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนพัฒนาหลักสูตรสาขาโลจิสติกส์และสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรที่มีระบบโลจิสติกส์หรือห่วงโซ่

อุปทานระหว่างประเทศ เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจระบบโลจิสติกส์ในมิติของการปฏิบัติงานเชิงธุรกิจได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับแรงงานกลุ่มปฏิบัติการนั้น เป็นกลุ่มที่ยังขาดแคลนอยู่เป็นจำนวนมาก ประกอบกับการเป็นแรงงานกลุ่มที่ใช้ความสามารถเฉพาะด้าน จึงไม่สามารถทดแทนได้ด้วยแรงงานจากสาขาอื่นด้านอื่นๆ อีกทั้งการขยายเส้นทางการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เส้นทางการขนส่งทางบก ทั้งภายในประเทศและอาเซียน เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งความต้องการแรงงานด้านโลจิสติกส์กลุ่มปฏิบัติการมากขึ้น ปัญหาขาดแคลนแรงงานด้านโลจิสติกส์กลุ่มปฏิบัติการจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข โดย

- **ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ** : แรงงานด้านโลจิสติกส์กลุ่มปฏิบัติการควรได้รับการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการ โลจิสติกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีเนื้อหาครอบคลุมถึงเส้นทางการขนส่งและกฎจราจรของประเทศต่างๆ ในอาเซียน วิธีการขับรถทั้งพวงมาลัยด้านซ้ายและด้านขวาที่ถูกต้องและปลอดภัย รวมถึงทักษะภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร

- **สร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพ** : แรงงานด้านโลจิสติกส์กลุ่มปฏิบัติการควรได้รับการยกระดับสภาพแวดล้อมการทำงานและคุณภาพชีวิต

ทั้งในส่วนของการค่าจ้างและสวัสดิการพื้นฐานต่างๆ รวมถึงชี้ให้เห็นเส้นทางอาชีพที่มีความก้าวหน้า เพื่อดึงดูดให้แรงงานเข้ามาทำงานและลดปัญหาขาดแคลนแรงงานกลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้ ภาคธุรกิจควรมีการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์มาใช้ ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีด้านคลังสินค้า เช่น ซอฟต์แวร์ที่ช่วยบริหารจัดการคลังสินค้าด้านการรับสินค้า การระบุตำแหน่งการเก็บสินค้า และการกระจายสินค้า เทคโนโลยีด้านการขนส่งสินค้า เช่น ระบบ Global Positioning System (GPS) ที่ช่วยวางแผนเส้นทางการขนส่ง ติดตามตำแหน่งพาหนะ และรายงานผลการขนส่งได้ รวมถึงเทคโนโลยีด้านบรรจุภัณฑ์ เช่น ซอฟต์แวร์การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถคำนวณรูปแบบและขนาดบรรจุภัณฑ์ให้มีพื้นที่ว่างน้อยที่สุดสำหรับการขนส่งแต่ละครั้ง ซึ่งการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์มาใช้ จะเป็นการช่วยบรรเทาปัญหาขาดแคลนแรงงานสำหรับภาคธุรกิจ ตลอดจนเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการขนส่งได้

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนโลจิสติกส์

สาขาวิชาการค้าระหว่างประเทศและการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยการขนส่งและโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สาขาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สาขาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขาวิชาบริหารธุรกิจระหว่างประเทศโลจิสติกส์และการขนส่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์และระบบโซ่อุปทาน (หลักสูตรนานาชาติ) สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร ม. ธรรมศาสตร์

สาขาวิชาการจัดการด้านโลจิสติกส์ (สหสาขาวิชา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การเดินเรือ วิทยาลัยพาณิชย์นาวีนานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขาโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน วิทยาลัยโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยนเรศวร

สาขาการจัดการโลจิสติกส์ สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยรังสิต

สาขาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยเกริก

สาขาวิศวกรรมโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สาขาวิชาโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา

หมวดวิชาชีพวิศวกรรมโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

สาขาวิศวกรรมโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตวิทยาลัย การจัดการและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สาขาเทคโนโลยีการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

หลักสูตรสำหรับคนประจำเรือ-ฝ่ายเดินเรือ ศูนย์ฝึกพาณิชย์นาวี โรงเรียนการเดินเรือบาร์ธอร์ (BIMS)

สาขาการจัดการโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

คณะการจัดการโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่ง สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์